

Honesta oratio, Socratica, Platonis etiam.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Beatus sibi videtur esse moriens. Vide igitur ne non debeas verbis nostris uti, sententiis tuis. Sed potestne rerum maior esse dissensio? Neutrum vero, inquit ille. Duo Reges: constructio interrete. Sed fac ista esse non inopportuna; Ut enim consuetudo loquitur, id solum dicitur honestum, quod est populari fama gloriosum. *Non est igitur voluptas bonum.* Res enim concurrent contrariae. At cum de plurimis eadem dicit, tum certe de maximis.

Utinam quidem dicerent alium alio beatiorem! Iam ruinas videres.

Non autem hoc: igitur ne illud quidem. Sed haec in pueris; Confecta res esset. Falli igitur possumus. Invidiosum nomen est, infame, suspectum. Vide, ne etiam menses! nisi forte eum dicis, qui, simul atque arripuit, interficit. Videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior;

Sequitur disserendi ratio cognitioque naturae;

Quae cum dixisset, finem ille. Est enim tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere. *Hic nihil fuit, quod quaereremus.* Graccho, eius fere, aequali?

Quid ergo hoc loco intellegit honestum? Unum nescio, quo modo possit, si luxuriosus sit, finitas cupiditates habere. Te ipsum, dignissimum maioribus tuis, voluptasne induxit, ut adolescentulus eriperes P. Haec igitur Epicuri non probo, inquam. Honesta oratio, Socratica, Platonis etiam.

Re mihi non aequae satisfacit, et quidem locis pluribus.

Sed mehercule pergrata mihi oratio tua. Multoque hoc melius nos veriusque quam Stoici. Esse enim quam vellet iniquus iustus poterat inpune. Videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior; Nescio quo modo praetervolavit oratio. In qua quid est boni praeter summam voluptatem, et eam sempiternam? **Murenam te accusante defenderem.** Sed residamus, inquit, si placet.

Hic ego: Etsi facit hic quidem, inquam, Piso, ut vides, ea, quae praecipis, tamen mihi grata hortatio tua est.

Quae similitudo in genere etiam humano apparet. Disserendi artem nullam habuit. Ratio quidem vestra sic cogit. Honesta oratio, Socratica, Platonis etiam. Videamus igitur sententias eorum, tum ad verba redeamus. Quae cum ita sint, effectum est nihil esse malum, quod turpe non sit.

Sed ego in hoc resisto;

Venit enim mihi Platonis in mentem, quem accepimus primum hic disputare solitum; Laelius clamores sofòw ille so lebat Edere compellans gumias ex ordine nostros. *Id enim natura desiderat.* Ut id aliis narrare gestiant? Nemo igitur esse beatus potest. Hoc simile tandem est? Ratio quidem vestra sic cogit. Ait enim se, si uratur, Quam hoc suave! dicturum.

Te ipsum, dignissimum maioribus tuis, voluptasne induxit, ut adolescentulus eriperes P.

Piso, familiaris noster, et alia multa et hoc loco Stoicos irridebat: Quid enim? Ut necesse sit omnium rerum, quae natura vigeant, similem esse finem, non eundem. Quid est enim aliud esse versutum? Hoc positum in Phaedro a Platone probavit Epicurus sensitque in omni disputatione id fieri oportere. Nihil ad rem! Ne sit sane; Ita enim vivunt quidam, ut eorum vita refellatur oratio.

Qui-vere falsone, quaerere mittimus-dicitur oculis se privasse;

Nemo nostrum istius generis asotos iucunde putat vivere. *Suo genere perveniant ad extremum;* Bonum liberi: misera orbitas. Scio enim esse quosdam, qui quavis lingua philosophari possint; Si stante, hoc natura videlicet vult, salvam esse se, quod concedimus; Ratio enim nostra consentit, pugnat oratio. Est enim tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere. Nummus in Croesi divitiis obscuratur, pars est tamen divitiarum. Consequens enim est et post oritur, ut dixi. Verum tamen cum de rebus grandioribus dicas, ipsae res verba rapiunt; Sunt enim prima elementa naturae, quibus auctis virtutis quasi germen efficitur.

Reguli reiciendam;

Istam voluptatem perpetuam quis potest praestare sapienti?

Confecta res esset.

Res enim concurrent contrariae.

Etiam beatissimum?

An vero displicuit ea, quae tributa est animi virtutibus tanta praestantia?

Cur iustitia laudatur?

Age nunc isti doceant, vel tu potius quis enim ista melius?

Audeo dicere, inquit.

Et quidem iure fortasse, sed tamen non gravissimum est testimonium multitudinis.

Disserendi artem nullam habuit. Nam adhuc, meo fortasse vitio, quid ego quaeram non perspicis. Traditur, inquit, ab Epicuro ratio neglegendi doloris. Quae cum dixisset, finem ille. Itaque his sapiens semper vacabit. Hoc Hieronymus summum bonum esse dixit. Nunc haec primum fortasse audientis servire debemus. Pudebit te, inquam, illius tabulae, quam Cleanthes sane commode verbis depingere solebat. **Pollicetur certe.**

Non potes, nisi retexueris illa. Quis Aristidem non mortuum diligit?

Tu quidem reddes;

Vides igitur te aut ea sumere, quae non concedantur, aut ea, quae etiam concessa te nihil iuvent.

Ita prorsus, inquam;

Universa enim illorum ratione cum tota vestra confligendum puto.

Quonam modo?

Satisne ergo pudori consulat, si quis sine teste libidini pareat?

Tubulo putas dicere?

Sed vobis voluptatum perceptarum recordatio vitam beatam facit, et quidem corpore perceptarum.

Consequentia exquirere, quoad sit id, quod volumus, effectum. Verba tu fingas et ea dicas, quae non sentias? Oratio me istius philosophi non offendit; **Quid adiuvas?** An hoc usque quaque, aliter in vita? Ad corpus diceret pertinere-, sed ea, quae dixi, ad corpusne refers?

An vero displicuit ea, quae tributa est animi virtutibus tanta praestantia? Quod quidem iam fit etiam in Academia. Sed quot homines, tot sententiae; Nobis aliter videtur, recte secusne, postea; *Frater et T.*

Suam denique cuique naturam esse ad vivendum ducem. *Idemne, quod iucunde?* Quamquam haec quidem praeposita recte et reiecta dicere licebit. *Primum in nostrane potestate est, quid meminerimus?* Negat esse eam, inquit, propter se expetendam. Verum tamen cum de rebus grandioribus dicas, ipsae res verba rapiunt; Ita ceterorum sententiis semotis relinquitur non mihi cum Torquato, sed virtuti cum voluptate certatio. An hoc usque quaque, aliter in vita?

Facile est hoc cernere in primis puerorum aetatulis.

Sed videbimus.

Efficiens dici potest.

Immo alio genere;

Nihilo magis.

Quid ergo?

Cum id fugiunt, re eadem defendunt, quae Peripatetici, verba.

Venit ad extremum;

Ab hoc autem quaedam non melius quam veteres, quaedam omnino reiecta.

Reguli reiciendam;

Sin autem eos non probabat, quid attinuit cum iis, quibuscum re concinebat, verbis discrepare?

Quin etiam ferae, inquit Pacuvius, quibus abest, ad praecavendum intellegendi astutia, iniecto terrore mortis horrescunt.

An est aliquid per se ipsum flagitiosum, etiamsi nulla comitetur infamia? An vero, inquit, quisquam potest probare, quod perceptum, quod. Videmusne ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur?

Nihil enim est aliud, quam ob rem mihi percipi nihil posse videatur, nisi quod percipiendi vis ita definitur a Stoicis, ut negent quicquam posse percipi nisi tale verum, quale falsum esse non possit.

Cur tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit? Quod si ita se habeat, non possit beatam praestare vitam sapientia. Eam si varietatem diceres, intellexerem, ut etiam non dicente te intellego; Nescio quo modo praetervolavit oratio. Quod idem cum vestri faciant, non satis magnam tribuunt inventoribus gratiam. Eaedem res maneant alio modo. An ea, quae per vinitorem antea consequebatur, per se ipsa curabit? An quod ita callida est, ut optime possit architectari voluptates? Hoc est non modo cor non habere, sed ne palatum quidem.

Oculorum, inquit Plato, est in nobis sensus acerrimus, quibus sapientiam non cernimus.

Falli igitur possumus. De malis autem et bonis ab iis animalibus, quae nondum depravata sint, ait optime iudicari. Sit enim idem caecus, debilis. Fortasse id optimum, sed ubi illud: Plus semper voluptatis? Sed virtutem ipsam inchoavit, nihil amplius. Sed erat aequius Triarium aliquid de

dissensione nostra iudicare. De quibus cupio scire quid sentias. Sed non sunt in eo genere tantae commoditates corporis tamque productae temporibus tamque multae. Aut, Pylades cum sis, dices te esse Orestem, ut moriari pro amico? Huius ego nunc auctoritatem sequens idem faciam.

Equidem e Cn.

Qua tu etiam imprudens utebare non numquam. Nosti, credo, illud: Nemo pius est, qui pietatem-; Itaque contra est, ac dicitis; Intrandum est igitur in rerum naturam et penitus quid ea postulet pervidendum; Numquam facies. Verum tamen cum de rebus grandioribus dicas, ipsae res verba rapiunt; Tria genera cupiditatum, naturales et necessariae, naturales et non necessariae, nec naturales nec necessariae. Equidem e Cn.

Quicquid porro animo cernimus, id omne oritur a sensibus;

Itaque rursus eadem ratione, qua sum paulo ante usus, haerebitis. Apud imperitos tum illa dicta sunt, aliquid etiam coronae datum; Satisne ergo pudori consulat, si quis sine teste libidini pareat? Deprehensus omnem poenam contemnet. Sequitur disserendi ratio cognitioque naturae; Si quicquam extra virtutem habeatur in bonis. Si quae forte-possumus. Ad corpus diceret pertinere-, sed ea, quae dixi, ad corpusne refers?

Propter nos enim illam, non propter eam nosmet ipsos diligimus. Aliter enim nosmet ipsos nosse non possumus. Quid iudicant sensus? Dici enim nihil potest verius. Ita credo. Quae contraria sunt his, malane? Graece donan, Latine voluptatem vocant. Nunc agendum est subtilius. Tum, Quintus et Pomponius cum idem se velle dixissent, Piso exorsus est. Quas enim kakaw Graeci appellant, vitia malo quam malitias nominare.

Ita enim vivunt quidam, ut eorum vita refellatur oratio.

Ut placet, inquit, etsi enim illud erat aptius, aequum cuique concedere. Quid vero? Sed residamus, inquit, si placet. Cur ipse Pythagoras et Aegyptum lustravit et Persarum magos adiit? Nihil acciderat ei, quod nollet, nisi quod anulum, quo delectabatur, in mari abiecerat. An ea, quae per vinitorem antea consequabatur, per se ipsa curabit? Quae quo sunt excelsiores, eo dant clariora indicia naturae. Sed quod proximum fuit non vidit. Sed haec quidem liberius ab eo dicuntur et saepius.

Sed utrum hortandus es nobis, Luci, inquit, an etiam tua sponte propensus es?

Ita credo.

Primum in nostrane potestate est, quid meminerimus?

Scaevolam M.

Audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset.

Eam stabilem appellas.

Atqui eorum nihil est eius generis, ut sit in fine atque extraneo bonorum.

Beatum, inquit.

Tanti autem aderant vesicae et torminum morbi, ut nihil ad eorum magnitudinem posset accedere.

Atqui pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens nihil quieti videre, nihil tranquilli potest.

Sed quot homines, tot sententiae; *Quare attende, quaeso*. Aliter enim nosmet ipsos nosse non possumus. Nunc de hominis summo bono quaeritur; Paulum, cum regem Persem captum adduceret, eodem flumine invectio? Levatio igitur vitiorum magna fit in iis, qui habent ad virtutem progressionis aliquantum. Proclivi currit oratio. Si enim ad populum me vocas, eum. Quasi ego id curem, quid ille aiat aut neget. *Bestiarum vero nullum iudicium puto*.

Illud dico, ea, quae dicat, praeclare inter se cohaerere.

Itaque contra est, ac dicitis; **Tollenda est atque extrahenda radicitus**. Nos cum te, M. *Quis enim redargueret?* Octavio fuit, cum illam severitatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionem D. Suo enim quisque studio maxime ducitur. Omnes enim iucundum motum, quo sensus hilaretur. Nam aliquando posse recte fieri dicunt nulla expectata nec quaesita voluptate.

In eo enim positum est id, quod dicimus esse expetendum. Istic sum, inquit. *Quo modo autem philosophus loquitur? Nulla erit controversia*.

Sed in rebus apertissimis nimium longi sumus. Atqui haec patefactio quasi rerum opertarum, cum quid quidque sit aperitur, definitio est. Cum sciret confestim esse moriendum eamque mortem ardentiore studio peteret, quam Epicurus voluptatem petendam putat. Verba tuingas et ea dicas, quae non sentias? At ille non pertimuit saneque fidenter: Istis quidem ipsis verbis, inquit; Primum in nostrane potestate est, quid meminerimus? Mihi quidem Antiochum, quem audis, satis belle videris attendere.

An vero, inquit, quisquam potest probare, quod perceptum, quod. In qua quid est boni praeter summam voluptatem, et eam sempiternam? *Non semper, inquam*; Efficiens dici potest. Stoici scilicet. Nam et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; *Vide, quantum, inquam, fallare, Torquate*.

Quamvis enim depravatae non sint, pravae tamen esse possunt. Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet. **Ut id aliis narrare gestiant? Nihilo magis**. Tum Lucius: Mihi vero ista valde probata sunt, quod item fratri puto. Quae quidem vel cum periculo est quaerenda vobis; Faceres tu quidem, Torquate, haec omnia; Sequitur disserendi ratio cognitioque naturae;

Inde sermone vario sex illa a Dipylo stadia confecimus.

Si enim ita est, vide ne facinus facias, cum mori suadeas. Non igitur bene. Innumerabilia dici possunt in hanc sententiam, sed non necesse est. Scio enim esse quosdam, qui quavis lingua philosophari possint; Quis hoc dicit? Ut enim consuetudo loquitur, id solum dicitur honestum, quod est populari fama gloriosum. Nosti, credo, illud: Nemo pius est, qui pietatem-; Ampulla enim sit necne sit, quis non iure optimo irrideatur, si laboret?

Quo modo autem optimum, si bonum praeterea nullum est? Cur igitur, cum de re conveniat, non malumus usitate loqui? Sed virtutem ipsam inchoavit, nihil amplius. Quod quidem iam fit etiam in Academia. Cum praesertim illa perdiscere ludus esset. Sapientem locupletat ipsa natura, cuius

divitias Epicurus parabiles esse docuit. Plane idem, inquit, et maxima quidem, qua fieri nulla maior potest. Luxuriam non reprehendit, modo sit vacua infinita cupiditate et timore.

Ratio quidem vestra sic cogit. Ergo, si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? Nulla profecto est, quin suam vim retineat a primo ad extremum. Tu enim ista lenius, hic Stoicorum more nos vexat. Parvi enim primo ortu sic iacent, tamquam omnino sine animo sint. Quod autem ratione actum est, id officium appellamus. Satisne ergo pudori consulat, si quis sine teste libidini pareat? *Sullae consulatum?*

Explanetur igitur. Quis non odit sordidos, vanos, leves, futtiles? Dicit pro me ipsa virtus nec dubitabit isti vestro beato M. At ille pellit, qui permulcet sensum voluptate. Sed tamen intellego quid velit. Qui autem esse poteris, nisi te amor ipse ceperit?

Putabam equidem satis, inquit, me dixisse. Cur ipse Pythagoras et Aegyptum lustravit et Persarum magos adiit? Non quaero, quid dicat, sed quid convenienter possit rationi et sententiae suae dicere. Huius, Lyco, oratione locuples, rebus ipsis ielunior. Sed quid sentiat, non videtis. Prioris generis est docilitas, memoria; Aequae enim contingit omnibus fidibus, ut incontentae sint. **Moriatur, inquit.**

Indicant pueri, in quibus ut in speculis natura cernitur. Ita fit cum gravior, tum etiam splendidior oratio. Expectoque quid ad id, quod quaerebam, respondeas. Duarum enim vitarum nobis erunt instituta capienda. Quamquam tu hanc copiosiore etiam soles dicere. Quae similitudo in genere etiam humano apparet.

Quod quidem iam fit etiam in Academia. **Ita multa dicunt, quae vix intellegam.** Quod quidem iam fit etiam in Academia. Sed quid attinet de rebus tam apertis plura requirere? Ea possunt paria non esse.

Nam adhuc, meo fortasse vitio, quid ego quaeram non perspicis.

Naturales divitias dixit parabiles esse, quod parvo esset natura contenta. **Falli igitur possumus.** Ego quoque, inquit, didicerim libentius si quid attuleris, quam te reprehenderim. Mihi, inquam, qui te id ipsum rogavi? Bonum negas esse divitias, praepositum esse dicis? Prioris generis est docilitas, memoria;

Explanetur igitur.

Aliter enim explicari, quod quaeritur, non potest.

Certe non potest.

Aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere?

Bonum incolumis acies: misera caecitas. **Inde igitur, inquit, ordiendum est.** At miser, si in flagitiosa et vitiosa vita afflueret voluptatibus. **Videsne quam sit magna dissensio?** Hic ambiguo ludimur. Quid, si etiam iucunda memoria est praeteritorum malorum? Sed tempus est, si videtur, et recta quidem ad me.

Non est enim vitium in oratione solum, sed etiam in moribus.

Sin te auctoritas commovebat, nobisne omnibus et Platoni ipsi nescio quem illum anteponebas? Si stante, hoc natura videlicet vult, salvam esse se, quod concedimus; Num quid tale Democritus? *Urgent tamen et nihil remittunt.* **Restatis igitur vos;** Vos autem cum perspicuis dubia debeatis

illustrare, dubiis perspicua conamini tollere. Non est enim vitium in oratione solum, sed etiam in moribus.

Non igitur bene.

Hoc loco discipulos quaerere videtur, ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant.

Immo videri fortasse.

At miser, si in flagitiosa et vitiosa vita afflueret voluptatibus.

Quo modo?

Rhetorice igitur, inquam, nos mavis quam dialectice disputare?

Praeclarae mortes sunt imperatoriae;

Rhetorice igitur, inquam, nos mavis quam dialectice disputare?

Dic in quovis conventu te omnia facere, ne doleas. *Age, inquires, ista parva sunt.* Quamquam ab iis philosophiam et omnes ingenuas disciplinas habemus; Itaque contra est, ac dicitis; Ita multa dicunt, quae vix intellegam. Quis est tam dissimile homini. Comprehensum, quod cognitum non habet?

Sin aliud quid voles, postea. Quae cum essent dicta, discessimus. Heri, inquam, ludis commissis ex urbe profectus veni ad vesperum. Itaque vides, quo modo loquantur, nova verba fingunt, deserunt usitata. Septem autem illi non suo, sed populorum suffragio omnium nominati sunt. Hoc enim constituto in philosophia constituta sunt omnia.

Nec vero alia sunt quaerenda contra Carneadeam illam sententiam. Inde sermone vario sex illa a Dipylo stadia confecimus. Quae duo sunt, unum facit. Quod autem ratione actum est, id officium appellamus.

Ergo adhuc, quantum equidem intellego, causa non videtur fuisse mutandi nominis. Potius inflammat, ut coercendi magis quam dedocendi esse videantur. *Quo igitur, inquit, modo?* Quas enim kakaw Graeci appellant, vitia malo quam malitias nominare. Graecis hoc modicum est: Leonidas, Epaminondas, tres aliqui aut quattuor; Aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere?

Quas enim kakaw Graeci appellant, vitia malo quam malitias nominare. Respondent extrema primis, media utrisque, omnia omnibus. Eadem fortitudinis ratio reperietur. *Sed nunc, quod agimus; Si longus, levis. Nulla erit controversia.* Inde igitur, inquit, ordiendum est. **Et quidem, inquit, vehementer errat;**

Rationis enim perfectio est virtus; Verba tu fingas et ea dicas, quae non sentias? Omnia contraria, quos etiam insanos esse vultis. **Simus igitur contenti his.** Ita enim vivunt quidam, ut eorum vita refellatur oratio. Recte, inquit, intellegis.

Itaque contra est, ac dicitis; Aliam vero vim voluptatis esse, aliam nihil dolendi, nisi valde pertinax fueris, concedas necesse est.

Quo modo autem optimum, si bonum praeterea nullum est?

Qui ita affectus, beatum esse numquam probabis; Sed ad bona praeterita redeamus. Cupiditates non Epicuri divisione finiebat, sed sua satietate. Quodsi ipsam honestatem undique pertectam atque absolutam. **Sint modo partes vitae beatae.** Cur igitur, inquam, res tam dissimiles eodem nomine appellas?

Sed quod proximum fuit non vidit.

Moriatur, inquit. Eam stabilem appellas. Nondum autem explanatum satis, erat, quid maxime natura vellet. Aliter enim nosmet ipsos nosse non possumus. *Collige omnia, quae soletis: Praesidium amicorum.* Qui est in parvis malis. Quid igitur dubitamus in tota eius natura quaerere quid sit effectum? Quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L. Vide, quantum, inquam, fallare, Torquate. Apud ceteros autem philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; Expectoque quid ad id, quod quaerebam, respondeas.

Perge porro;

Tertium autem omnibus aut maximis rebus iis, quae secundum naturam sint, fruentem vivere. Igitur ne dolorem quidem.

Quoniam, si dis placet, ab Epicuro loqui discimus.

Easdemne res?

Videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior;

Tria genera bonorum;

Nec lapathi suavitatem acupenseri Galloni Laelius anteponebat, sed suavitatem ipsam neglegebat;

Nulla erit controversia.

Ita multo sanguine profuso in laetitia et in victoria est mortuus.

Nihil enim hoc differt.

Illa argumenta propria videamus, cur omnia sint paria peccata.

Ac tamen hic mallet non dolere.

Audeo dicere, inquit. Eodem modo is enim tibi nemo dabit, quod, expetendum sit, id esse laudabile. Non quaeritur autem quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae. **Si quidem, inquit, tollerem, sed relinquo.**

Ait enim se, si uratur, Quam hoc suave! dicturum. Sed tu istuc dixti bene Latine, parum plane.

Naturales divitias dixit parabiles esse, quod parvo esset natura contenta. Idem iste, inquam, de voluptate quid sentit? Apud ceteros autem philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; Rationis enim perfectio est virtus; Non autem hoc: igitur ne illud quidem.

Quis suae urbis conservatorem Codrum, quis Erechthei filias non maxime laudat? Ad eos igitur converte te, quaeso. Vidit Homerus probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus irretitus vir teneretur; Falli igitur possumus. At hoc in eo M. *Tum mihi Piso: Quid ergo?*

Nam Pyrrho, Aristo, Erillus iam diu abiecti. Illa argumenta propria videamus, cur omnia sint paria peccata. An vero displicuit ea, quae tributa est animi virtutibus tanta praestantia?

Illud dico, ea, quae dicat, praeclare inter se cohaerere. Est enim tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere. Estne, quaeso, inquam, sitienti in bibendo voluptas? **Falli igitur possumus.** Si longus, levis. Commoda autem et incommoda in eo genere sunt, quae praeposita et reiecta diximus; **Hoc loco tenere se Triarius non potuit.** Primum cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis? Ut optime, secundum naturam affectum esse possit. Sed fac ista esse non inopportuna;

Nos commodius agimus.

Haec quo modo convenient, non sane intellego. Suo genere perveniant ad extremum; Illud quaero, quid ei, qui in voluptate summum bonum ponat, consentaneum sit dicere. An hoc usque quaque, aliter in vita? Multa sunt dicta ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; Traditur, inquit, ab Epicuro ratio neglegendi doloris. Deinde disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum. Age, inquires, ista parva sunt. Inquit, dasne adolescenti veniam? At ille pellit, qui permulcet sensum voluptate.

Proclivi currit oratio.

Ait enim se, si uratur, Quam hoc suave! dicturum.

Reguli reiciendam;

Ut non sine causa ex iis memoriae ducta sit disciplina.

Beatum, inquit.

Est autem etiam actio quaedam corporis, quae motus et status naturae congruentis tenet;

Aliter autem vobis placet.

Habes, inquam, Cato, formam eorum, de quibus loquor, philosophorum.

Quid de Pythagora?

Qui enim existimabit posse se miserum esse beatus non erit.

Recte dicis;

At ille pellit, qui permulcet sensum voluptate.

Quis negat?

Hic Speusippus, hic Xenocrates, hic eius auditor Polemo, cuius illa ipsa sessio fuit, quam videmus.

Quis enim redargueret?

Itaque sensibus rationem adiunxit et ratione effecta sensus non reliquit.

Itaque fecimus.

Ut necesse sit omnium rerum, quae natura vigeant, similem esse finem, non eundem.

Num igitur utiliore tibi hunc Triarium putas esse posse, quam si tua sint Puteolis granaria? At, si voluptas esset bonum, desideraret. Quid enim tanto opus est instrumento in optimis artibus comparandis? Quaerimus enim finem bonorum. **Equidem e Cn.** *Istam voluptatem, inquit, Epicurus ignorat?* Hoc sic expositum dissimile est superiori. Hunc vos beatum; Terram, mihi crede, ea lanx et maria deprimet. Quos quidem tibi studiose et diligenter tractandos magnopere censeo.

Sed tamen est aliquid, quod nobis non liceat, liceat illis. Sapiens autem semper beatus est et est aliquando in dolore; Conferam tecum, quam cuique verso rem subicias; Quae similitudo in genere etiam humano apparet. Quae in controversiam veniunt, de iis, si placet, disseramus. Tum Quintus: Est plane, Piso, ut dicis, inquit. *Quid autem habent admirationis, cum prope accesseris? Quid Zeno?* Scio enim esse quosdam, qui quavis lingua philosophari possint;

Ille enim occurrentia nescio quae comminiscebatur;

Ratio quidem vestra sic cogit. At certe gravius. Iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi. Cui Tubuli nomen odio non est? Et non ex maxima parte de tota iudicabis?

An eum discere ea mavis, quae cum plane perdidiceriti nihil sciat?

Longum est enim ad omnia respondere, quae a te dicta sunt. Si verbum sequimur, primum longius verbum praepositum quam bonum. At coluit ipse amicitias. Estne, quaeso, inquam, sitiendi in bibendo voluptas?

Atque ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum.

Quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquere?

Ergo, inquit, tibi Q. Quis est, qui non oderit libidinosam, protervam adolescentiam? Quae quidem vel cum periculo est quaerenda vobis; Hoc etsi multimodis reprehendi potest, tamen accipio, quod dant. Sed venio ad inconstantiae crimen, ne saepius dicas me aberrare;

Quod cum accidisset ut alter alterum necopinato videremus, surrexit statim. Ut optime, secundum naturam affectum esse possit. Ita graviter et severe voluptatem secrevit a bono. Paulum, cum regem Persem captum adduceret, eodem flumine invectio? Non enim, si omnia non sequebatur, idcirco non erat ortus illinc. Itaque sensibus rationem adiunxit et ratione effecta sensus non reliquit. Quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? An est aliquid, quod te sua sponte delectet?

Ita multa dicunt, quae vix intellegam. Duarum enim vitarum nobis erunt instituta capienda. Tenent mordicus. *Si longus, levis dictata sunt.* Tum Piso: Quoniam igitur aliquid omnes, quid Lucius noster? Qui-vere falsone, quaerere mittimus-dicitur oculis se privasse; Sin aliud quid voles, postea. Eiuro, inquit adridens, iniquum, hac quidem de re; Sed virtutem ipsam inchoavit, nihil amplius. *Certe non potest.*

Quis est tam dissimile homini. Quorum altera prosunt, nocent altera. Beatus sibi videtur esse moriens. Idem iste, inquam, de voluptate quid sentit? Quid ergo aliud intellegetur nisi uti ne quae pars naturae neglegatur? Istic sum, inquit.